

„ÉN ISKOLÁM, KÖSZÖNÖM MOST NEKED...”¹

70 ÉVES AZ ELTE KÖNYVTÁROSKÉPZÉSE AZ INFORMATIKAI ÉS KÖNYVTÁRI SZÖVETSÉG (IKSZ) KÖSZÖNTŐJE

RAMHÁB MÁRIA

az Informatikai és Könyvtári Szövetség elnöke

Ady Endre soraival is emlékeznék arra, hogy Magyarországon az *Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán* (ELTE BTK) hetven évvel ezelőtt elsőként indult el az egyetemi szintű könyvtárosképzés az 1949-es naptári évben. A könyvtári diploma megszerzésére az akkori szokásoknak megfelelően csak szakpárban, egy másik bölcsész vagy pedagógus szakkal párhuzamosan volt mód.

A tanszék életében meghatározó periódus volt a *Kovács Máté* vezetése alatt eltelt másfél évtized, 1956–1972-ig. Ezekben az években kristályosodott ki az oktatott tananyag, mely elrugaszkodva a korábbi történetcentrikus megközelítéstől, egyúttal korszerűbbé is vált. Ebben az időszakban indult meg a kiegészítő, a levelező és a doktori képzés is.

Minden tudományra, de a könyvtártudományra fokozottan is igaz, hogy folyamatosan fejlődnie kell, beépítve más tudományterületek naprakész ismereteit is. Az ELTE könyvtárosképzése mindig is élen járt abban, hogy próbálta követni a technika, a tudományos- és társadalmi élet változásait is. Ezt a folyamatos megújulási készséget mutatja, hogy a tanrendbe idejekorán felvették és egyre nagyobb súllyal oktatták a számítástechnikai és informatikai ismereteket, sőt már az 1980-as évek elején önálló információs szakot is indítottak. Fontos szerep jutott a tanszéknek a mai értelemben vett informatikus könyvtáros szak hazai meghonosításában is.

A társadalmi változások követésére jó példa, hogy már az 1990-es években – jóval Magyarország Európai Unióba való belépése előtt – elkezdték oktatni az európai uniós információkat és tájékoztatást, valamint bevették a tanrendbe a piaci ismereteket. Egyébként a rendszerváltást követő években a tanszék nemcsak tantervében, hanem infrastrukturálisan, és az ELTE BTK költözését követően fizikai környezetében is modernizálódott. Ezek az eredmények nagyban köszönhetők *Fülöp Géza* akkori tanszékvezetőnek, aki 1986-tól 1994-ig irányította az ELTE-n folyó könyvtárosképzést.

A könyvtáros szakma mindig is a tudományok határterületén helyezkedett el, ötvözve a népművelés, művelődéstörténet, társadalom- és kommunikációs tudományok ismereteit. A könyvtártudomány mindenekelőtt az információgyűjtés és -rendszerzés tudománya. Nem véletlen, hogy mára az egykori könyvtártudományi tanszékből nőtt ki az *ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézet*. Ez is jól mutatja a két szakterület elválaszthatatlan voltát.

Az ELTE könyvtárosképzésének egyik nagy értéke volt kezdettől fogva, hogy oktatóinak többsége nemcsak tudásával, hanem meghatározó egyéniségével is mély nyomot hagyott a hallgatókban. Ki ne emlékezne az én generációból *Fülpő Géza* rendkívül sokoldalú, nagy érdeklődést keltő előadásaira, *Babiczky Béla* tiszteletreméltó igényességére, precízségére, *Voit Krisztina* szigorú következetességére, *Szabó Sándor* empatikus megnyilvánulásaira, *Szelle Béla* szenvedélyes katalogizáló óráira, *Bobokné Belányi Beáta* inspiráló, érdeklődő kérdésfelvetéseire?

Hetven év alatt nagyon sokat változott a világ, így természetesen a könyvtárosképzés is. Átalakultak a tanulás formái, tartalmi elemei, a tudás megszerzésének módja és az arról való számot adás. Sokat változott a könyvtárosokkal szemben támasztott követelmény is, így az oktatóknak, hallgatóknak is lépést kell ezzel tartani.

Az elmúlt évtizedekben több jeles szerző tollából született átfogó elemzés a hazai könyvtárosképzésről, a nehézségekről, eredményekről. Fontosnak tartom, hogy *Kiszl Péter* vezetésével létrejött a *Könyvtár- és Információtudományi Képzések Kollégiuma* (KIKK), amelynek az *Informatikai és Könyvtári Szövetség* (IKSZ), illetve a *Magyar Könyvtárosok Egyesülete* (MKE) is tagja, akivel szintén közös *Oktatási, képzési munkacsoportot* működtetünk. Azáltal, hogy *Barátné Hajdu Ágnes*, az MKE elnöke egyúttal az ELTE tanszékvezető egyetemi tanára is, széles körű információcserére, közös gondolkodásra van lehetőségünk.

Ugyancsak jó lehetőséget kínálnak erre azok a szakmai konferenciák, szekcióülések, amelyeken rendszeresen együttműködnek szervezeteink. Ezek jó alkalmak arra, hogy a könyvtárosképző intézményekkel és szakmai szervezetekkel közvetlenül megvitassuk az aktuális témákat.

Legyen bármilyen változás, a legnagyobb kihívás minden időben az marad, hogy hivatásból, szakmai tudásból, tisztességből jelesre vizsgálzzanak a mindenkori oktatók és hallgatók egyaránt, ami a magyar könyvtárügy, a könyvtárhasználók legnagyobb érdeke. Ehhez kívánom a legjobbakat az *Informatikai és Könyvtári Szövetség* nevében, megköszönve az eddigi helytállást.

Jegyzetek és irodalom

1. ADY Endre: Üzenet egykori iskolámba. Forrás: <https://mek.oszk.hu/00500/00588/html/vers0903.htm> [2021. március 23.]